

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Detaljplan för del av Mikael 2.96 m.fl.
(Vivallaparken)

Enligt 6 kap. 5-7 §§ miljöbalken ska kommunen göra en undersökning av miljöeffekter när en plan upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Undersökningen av betydande miljöpåverkan ska göras i ett tidigt skede av planprocessen. Dokumentet ska fungera som ett verktyg för att komma fram vilka negativa miljökonsekvenser planförslag kan få och hur de kan undvikas eller begränsas.

Handläggare Detaljplanenheten: Bettina Widell
Samråd med Länsstyrelsen den: 25-01-09
Senast reviderad: 24-12-16

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Information om planen	4
Planens syfte	4
Allmän beskrivning av planområdet	4
Sammanfattande bedömning av förslagets miljöpåverkan	5
UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	6
Överensstämmelse med tidigare ställningstaganden	6
Överstämmelse med översiktsplanen (ÖP)	6
Överensstämmelse med övriga ställningstaganden	7
Nollalternativ	7
Verksamheter & åtgärder som kan medföra BMP	8
Verksamheter & åtgärder som medför särskilda krav på redovisning i planbeskrivning vid BMP	8
Riksintressen & områdesskydd	9
Mark och landskap	10
Naturmiljö	11
Vatten	12
Hälsa, störningar & risker	13
Sociala värden	14
Kulturmiljö	15

Att bedöma miljöeffekter och betydande miljöpåverkan

När en kommun upprättar eller ändrar en detaljplan ska kommunen bedöma om detaljplanens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Detta kallas i miljöbalkens sjätte kapitel för "undersökning". Kommunen ska i undersökningen ta hänsyn till ett antal kriterier, bland annat miljöeffekter. Undersökningen ska utgå från de kriterier som finns i miljöbedömningsförordningen och i varje enskilt fall ska det avgöras om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Att identifiera, beskriva och bedöma effekter på människors hälsa och miljön är centralt i en miljöbedömning.

Enligt **miljöbalken 6 kap 2 §** beskrivs att miljöeffekter avser direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på miljön eller människors hälsa. Miljöeffekter är inte begränsade geografiskt, det vill säga de kan uppstå både i närområdet och långt bort. De kan uppstå både inom och utanför Sveriges gränser. I miljöbalken listas följande 6 punkter som en sammanfattning av vad bedömning av miljöeffekter kan innefatta:

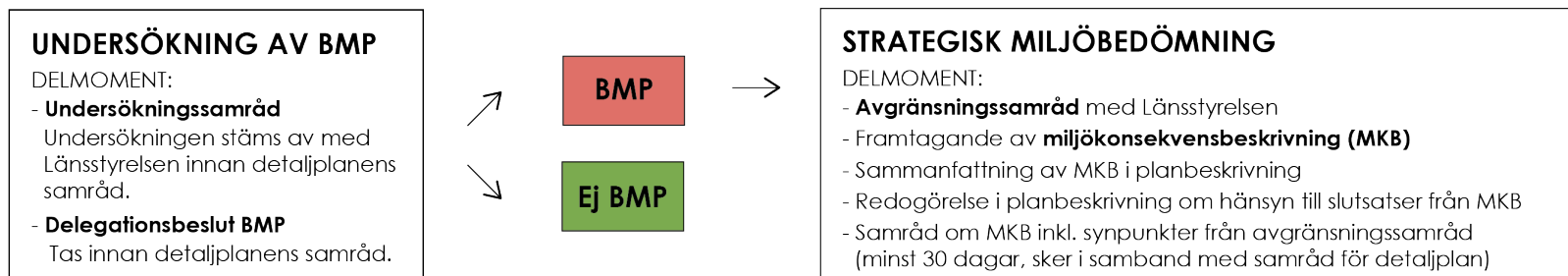
1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Att listan avslutas med sjätte punkten "andra delar av miljön" betyder att definitionen av miljöeffekter också omfattar effekter på andra delar av miljön än de delar som framgår av punkterna 1-5. Listan ska alltså inte anses vara uttömmande.

Hur ska undersökningen utföras?

Planhandläggare/projektledare ansvarar för att upprätta ett utkast på undersökningen. Innehåll och frågor som dyker upp kan diskuteras på projektgruppsmöten, teamträffar, verkstad eller enhetsmöte vid behov.

Undersökningssamråd (MB 6 kap. 6§)

Under framtagandet av undersökningen ska samråd ske med Länsstyrelsen, samt vid behov även med andra berörda myndigheter och kommuner. Samråd med Länsstyrelsen om undersökningen görs i samband med månadsavstämningen med Länsstyrelsen och innan detaljplanens samråd. Vid detaljplaner där BMP befaras eller konstateras bör samråd med Länsstyrelsen ske tidigt i processen. Ett utkast till planhandlingar och bedömning av BMP i form av denna undersökning tas med till avstämningen.

Innan detaljplanen skickas ut på samråd ska ett särskilt beslut fattas om planen kan antas innebära BMP tas utifrån undersökningens bedömning (MB 6 kap. 7§). Beslutet tas på delegation av verksamhetschef eller förvaltningsdirektör i samband med att detaljplanen passerar KB/PB inför samrådsutskick. Mall för delegationsbeslutet finns i W3D3, mallen fylls i och bifogas i handlingarna till KB inför samrådsutskick.

Om större förändringar av detaljplanens innehåll sker efter att undersökningen har utförts bör undersökningen göras om och ett nytt delegationsbeslut fattas.

Avgränsningssamråd (MB 6 kap. 9§)

Om BMP konstateras i undersökningen, ska en strategisk miljöbedömning genomföras. Ett avgränsningssamråd ska ske med länsstyrelsen för att bestämma inriktning och innehåll för miljöbedömningen. Se Boverkets hemsida för mer information.

Information om planen	
Planens syfte Detaljplanens syfte är att möjliggöra parkutveckling och busstrafik i Vivallaparken.	Bild på planområde
Allmän beskrivning av planområdet Planområdet ligger i bostadsområdet Vivalla ca 4 km nordväst om stadskärnan i Örebro. Området byggdes ut på 1970-talet och består till stor del av bostadslängor i två våningar. I området är nästan 7000 invånare folkbokförda. I mitten av bostadsområdet finns en park i nordsydligt läge och i anslutning till parken finns skola, förskolor idrottsplats och ett centrum. Runt området går en ringled med gator in i kvarteren.	

Sammanfattande bedömning av förslagets miljöpåverkan	Bedöms planförslagets genomförande innebära betydande miljöpåverkan (BMP)? ☐ Ja ☒ Nej
Motivering Motiverat ställningstagande om betydande miljöpåverkan utifrån bedömning av miljöeffekter.	Planförslagets genomförande bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundas på att planförslaget överensstämmer med ställningstaganden i översiktsplanen och det berör inte några riksintressen. Frågor gällande markföroreningar och eventuella naturvärden behandlas under planprocessen.
Övrigt Övriga aspekter att beakta i planarbetet	

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	
Överensstämmelse med tidigare ställningstaganden	Bedöms planförslaget stämma överens med översiktsplanen? ☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Överstämmelse med översiktsplanen (ÖP) Exempel på bedömningskriterier: • Utvecklingsstrategi (omvandling, förtätning, utveckling kopplat till befintliga strukturer) • Markanvändning • Bebyggelse typer • Sociala mål (t.ex. integration/segregation, barriärer, socioekonomisk blandning) • Platsens lämplighet, lokaliseringsprövning • Kumulativa effekter • Klimatpåverkan	Detaljplanen bedöms till största del vara förenlig med översiktsplanens intentioner och föreslagna markanvändning. Vivalla är i översiktsplanen från 2018 utpekad som kommunal bebyggelsekärna och stadsdelscentrum som ska utvecklas med arbetsplatser, service och mötesplatser som betjänar mer än den egna stadsdelen. Genom Vivalla finns ett stråk för kollektivtrafik utpekad schematiskt med syfte att möjliggöra mer kapacitetsstark kollektivtrafik. Nordöstra delen av bostadsområdet är utpekad i kommunens kulturmiljöinventering som särskilt värdefull kulturmiljö. I översiktsplanen finns Vivallaparken utpekad som ett parkstråk som ska utvecklas till en stadsdelspark vilket är i linje med planförslagets syfte. I den fördjupade översiktsplanen, för Vivalla- Boglundsängen från 2016, finns ett ställningstagande om att Vivallaparken ska behållas bilfri och att parken och dess gröna fingrar som sträcker sig in mellan husen ska bevaras. Vivallaparken ämnas med den nya detaljplanen bli bilfri men inte bussfri. Grönstruktur bevaras och utökas i och med planförslaget. Detaljplanen bedöms i sig inte medföra en betydande ökning av utsläpp från vägtrafik eftersom den planerade busslinjen kommer att köras med elbussar. En mer effektiv kollektivtrafik kan bidra till att andelar förflyttas från biltrafik till kollektivtrafik.

Överensstämmelse med övriga ställningstaganden Exempelvis: • FÖP • Planprogram • Trafikprogram • Grönstrategi • Strategi för arkitektur & byggande • Hållbarhetsprogram • Vattenplanen	
Nollalternativ Nollalternativet beskriver den sannolika utvecklingen och miljöpåverkan på platsen om planen inte genomförs. Exempel på frågeställningar: • Vilka typer av verksamheter/aktiviteter förekommer eller tillåts på platsen idag? • Vilken utveckling på platsen är mest sannolikt utifrån nuvarande förutsättningar och den sannolika utvecklingen i framtiden?	Platsen förblir i befintligt skick. Den planerade parkytan som delvis består av rivningstomter efter förskolor lämnas orörd och kommer fortsatt att delvis fungera som park, om än ej upprustad efter de behov som finns i området. Kollektivtrafiken förblir i befintligt läge där en busshållplats i centrum servar hela områdets behov samtidigt som de kapacitetsvinster som en genare dragning av kollektivtrafiken mot Lundby innebär uteblir.

Verksamheter & åtgärder som kan medföra BMP	Verksamheter & åtgärder som medför särskilda krav på redovisning i undersökning och planbeskrivning
MB 7 kap 28 § a Enligt MB 7 kap 28 § a ska det antas att en åtgärd eller verksamhet som påverkar ett Natura 2000-område på ett betydande sätt ska medföra betydande miljöpåverkan (BMP) Kan detaljplanens genomförande innebära åtgärder eller verksamheter som påverkar ett Natura 2000-område på ett betydande sätt? ☐ Ja ☒ Nej	Miljöbedömningsförordning 10 § och PBL 4 kap. 34 § Enligt miljöbedömningsförordningen 10 § ska undersökningen ta hänsyn till fler aspekter om den innefattar någon av de verksamheter som anges nedan. Om BMP konstateras utifrån något av nedanstående verksamheter finns det därtill ett antal krav i PBL 4 kap 34 § på hur den strategiska miljöbedömningens innehåll och slutsatser ska redogöras för i planbeskrivningen. • Industriområde • Köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt. • Skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggning • Hamn för fritidsbåtar • Hotellkomplex, fritidsby utanför sammanhållen bebyggelse • Campingplats, en nöjespark eller en djurpark. • Nöjes - eller djurpark • Spårväg eller tunnelbana Bedöms detaljplanen medföra betydande miljöpåverkan (BMP) utifrån någon av ovanstående ändamål? ☐ Ja (anpassa redogörelsen för miljöbedömningen i planbeskrivningen så att den även uppfyller de krav som anges i 6 kap 35, 37 och 43 §§ MB.) ☒ Nej Omfattar detaljplanen och denna undersökning något av de verksamheter som listas ovan? ☐ Ja ☒ Nej
Motivera svar och beskriv konsekvens nedan och om detta bedöms medföra BMP: <i>Planområdet ligger inte i närheten av något Natura 2000-område och bedöms inte ha några indirekta kopplingar/effekter på något Natura 2000-område sett till dess geografiska placering eller dess föreslagna markanvändning.</i>	Om du svarat ja på någon av ovanstående frågor, beskriv kortfattat verksamhetens utmärkande egenskaper, lokalisering och miljöeffekter:

Riksintressen & områdesskydd	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	Konsekvens Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv, negativ, ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Riksintresse • Naturresevat • Natura 2000-område • Nationalpark • Naturminne • Strandskydd • Biotopskydd • Naturvårdsavtal • Vattenskyddsområde Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Planområdet omfattas inte av något riksintresse. Detaljplanen påverkar inte heller något närliggande riksintresse.	<i>Ingen påverkan</i>	<i>Ingen påverkan</i>
	I anslutning till planområdet finns trädrader som säkerligen kan klassas som biotopskydd.	Om träden påverkas av utbyggnaden av bussgatan söks dispens från biotopskyddet till Länsstyrelsen.	Eventuellt negativ, Kompensationsåtgärd kan vara flytt av träd inom planområdet eller genom att ny grönska tillskapas inom planområdet

Mark och landskap	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	Konsekvens Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv , negativ , ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Topografi • Geologi • Ras, skred, erosion • Drumlinområde, • Rullstensås, • Moränformation, • Förkastningsbrant • Jordbruksmark • Skogsbruksmark. • Oexploaterad mark Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Jordart inom planområdet är mestadels sandig morän men partier av glacial lera finns i mitten av parken norr om centrum.	Jordarterna påverkas inte av exploateringen men är en förutsättning för dagvattenhantering samt grundläggning vid anläggande av gata.	Ingen påverkan
	Inom området finns höjdskillnader som kan behöva utjämnas vid detaljplanens genomförande, bland annat behöver eventuellt en gång- och cykeltunnel under Vivallaringen att läggas igen.	Åtgärden innebär att massor behöver hanteras.	Varken positivt eller negativt.
	Området innehåller inga platser med risk för skred, ingen brukningsvärd jordbruksmark eller skogsbruksmark. På delar av området har geotekniska undersökningar gjorts.		

Naturmiljö	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	BMP Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv , negativ , ingen påverkan eller kan medföra BMP .
Exempel på parametrar - Naturtyp - Vegetation & djurliv - Gröna värdekärnor, förstärkningsområdet, viktiga spridningslänkar - Särskilda värden för biologisk mångfald, t.ex. rödlistade eller andra skyddsvärda arter eller individer (t.ex. enligt artskyddsförordningen), skyddsvärda träd Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Planområdet består mestadels av bruksgräsytor, öppen naturmark med inslag av träd och buskar samt asfalterade gång/cykelbanor.	Träd kan komma att påverkas vid utbyggnad av bussgata. Dessa behöver då kompenseras inom planområdet.	Negativ.
	En övergripande trädinventering har gjorts för den kommunala marken i området.	Träd kan komma att påverkas vid utbyggnad av bussgata. Dessa behöver då kompenseras inom planområdet.	Eventuellt negativ
	Vivallaparken tillsammans med de gröna fingrar som sträcker sig in mellan husen från parken är en del av ett sammanhängande grönstråk som även knyter an till Hjärstaskogen och Öknaskogen i väster.	En utveckling av parken kan stärka de gröna sambanden. Bussgatan anläggs på mestadels befintlig hårdgjord struktur vilket gör att barriäreffekterna mot dagens situation inte blir så stora.	Både positiv och negativ

Vatten	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	BMP Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv, negativ, ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Ytvatten • Grundvatten • Avrinningsområde • Vattenskyddsområde • Översvämningsrisk • Dagvatten • Miljökvalitetsnormer för vatten (MKN) Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Planområdet ligger inom avrinningsområde för Lillån från Lången. Status på recipient är otillfredsställande ekologisk status och den uppnår ej god kemisk status.	Detaljplanen har goda förutsättningar att hantera rening och fördröjning av dagvatten i och med att det är stora genomsläppliga parkytor. En dagvattenutredning görs inom ramen för detaljplaneprojektet.	Ingen påverkan
	Området har ett fåtal naturliga och skapade lågpunkter där vatten riskerar att bli ståendes vid ett skyfall.	Lågpunkterna beaktas i genomförandet.	Ingen påverkan.
	Området ligger utanför riskområde för översvämnning. Området ligger inte inom vattenskyddsområde.	Ingen påverkan	Ingen påverkan

Hälsa, störningar & risker	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	BMP Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv , negativ , ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Buller/vibrationer • Föroreningar (mark, luft, vatten) • Miljökvalitetsnormer (MKN) för luft • Risk för skred/erosion • Farligt gods • Närhet till tillståndspliktig verksamhet • Elektromagnetisk strålning • Radon i mark och vatten • Översvämningsrisk • Ljusförhållanden • Lokalklimat Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Eftersom området är byggt efter trafiksepareringsprinciper är bullersituationen för befintlig park, och även för bostäder utanför planområdet, god.	Vid anläggande av bussgata behöver bullerkonsekvenser för park och bostäder utredas. En bullerutredning är beställd.	negativ
	Det finns en konstaterad markförorening med PCB och PAH-H som påträffats ytligt i marklagren inom planområdet.	PCB-föroreningen behöver hanteras för att markanvändningen ska bli acceptabel medan PAH-H föroreningen har bedömts inte behöva åtgärdas då det endast är låga halter.	Positiv

Sociala värden	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	BMP Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv , negativ , ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Rekreation & friluftsliv • Leder/stigar • Mötesplatser • Parker • Lekplatser • Anläggningar • Målpunkter • Fysiska eller mentala barriärer. • Tillgänglighet Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.	Vivallaparken är utpekad i ÖP att utvecklas till stadsdelspark som kan serva både närområdet med funktioner men även locka människor från andra områden. Platsen består idag av öppna grönytor samt en del vegetation. En tillfällig park anläggs runt årsskiftet 2024-2025 på det område där Öknaskolan låg innan den revs. Där skapas aktiviteter som cykellek, konstgräsplan, minitennis, basket samt utegym.	En utveckling av parkmiljön i Vivalla ska göras med utgångspunkt i medborgarnas behov och önskemål. Parken ska fylla funktioner för olika grupper och under olika tider på dygnet. Bussens dragning genom parken bidrar med en omfördelning av flöden och det nya hållplatsläget blir en målpunkt i anslutning till den andra centrumnod som skapas i västra Vivalla. Förutom en effektivare kollektivtrafik med närmre tillgång för fler så bidrar även bussen med fler ögon på parken vilket kan verka trygghetsskapande.	Positiv
	Vivalla har en större andel barn i befolkningen jämfört med snittet i staden som helhet.	En barnkonsekvensanalys inkluderas i arbetet med detaljplanen.	positiv

--	--	--	--

Kulturmiljö	Platsen Beskriv platsens känslighet utifrån respektive parameter. Känslighet bedöms utifrån befintliga värden och brister på platsen.	Påverkan Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	BMP Här antyds om planens konsekvens på parametern bedöms vara positiv , negativ , ingen påverkan eller kan medföra BMP
Exempel på parametrar • Värdefulla bebyggelsemiljöer, byggnader eller landskap. • Fornlämningar, fornminne • Kulturminnesvård • Byggnadsminne • Kulturresevat	En viktig del av de kulturvärden som finns i Vivalla hör ihop med det planeringsideal som stadsdelen är uppbyggd utifrån. Trafiksepareringen som begränsar vilka delar som kan nås via biltrafik är en del av planeringsidealet. Grönstråket som löper genom hela området i nordsydlig riktning hör både samman med planeringsidealet och med områdets specifika karaktär.	Detaljplanen syftar till att stärka de värden som finns i området och utveckla parken där det inte gjorts så många investeringar de senaste åren. Bland annat kan konst vara en aktiv del av parkutvecklingen. Att dra bussgata genom parken blir en förändring nuvarande struktur där det är viktigt att beakta faktorer som landskapsbild och barriäreffekter	Positiv

Landskaps- och stadsbildskaraktär. Beskriv ytterligare parametrar i fält till höger om de saknas i listan.		utöver trafiksäkerhet och tillgänglighet.	
	Vivalla finns med i kommunens kulturmiljöinventering och den nordöstra delen av bebyggelsen är klassad att ha högt kulturhistoriskt värde och ska skyddas mot större förändringar.	Bebyggelsen i sig påverkas inte av att parken och kollektivtrafiken utvecklas.	Ingen påverkan